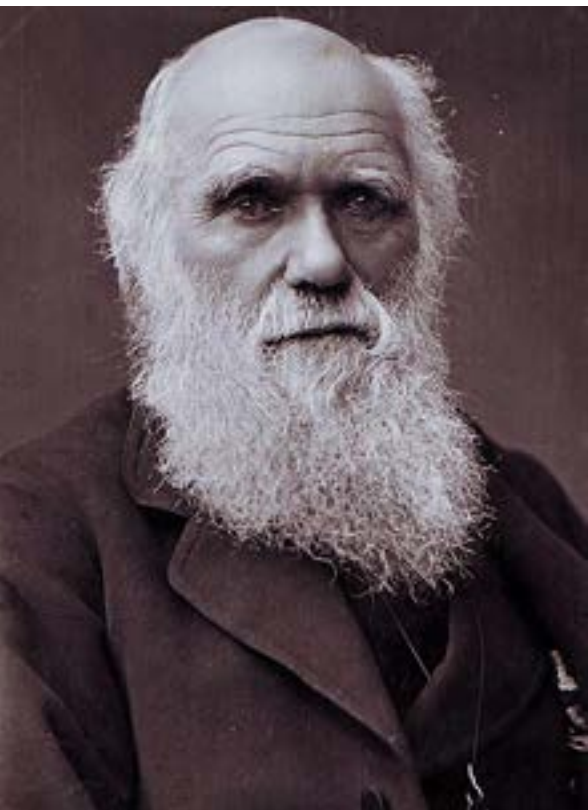

CHARLES DARWIN

1809. február 12-én született Charles Robert Darwin angol természettudós, az evolúcióelmélet kidolgozója. Felismerései teljesen megváltották az addig kialakult nézeteket a biológiával kapcsolatban.

Darwin előbb orvosi egyetemre iratkozott be Edinburgh-ban, de mivel abban a korban még nem volt érzéstelenítés és ő nem bírta a műtétekkel járó brutalitást, lemondott az orvosi pályáról és 1827-ben teológiát kezdett tanulni Cambridge-ben. Itt barátkozott össze a botanikus pappal, John Stevens Henslow-val, aki figyelmet a természettudományok felé irányította. A teológiai egyetemen 1831-ben végzett, ekkor indult Föld körüli útra egy *Beagle* nevű hajó, Henslow pedig beajánlotta természetkutatóként Darwin-t a kapitánynak. A *Beagle* 1831. december 27-én futott ki a kikötőből. A hajóút 5 évig tartott, ezalatt Darwin végig jegyzeteket készített megfigyeléseiről, és 1836. október 2-án tele új tapasztalatokkal és élményekkel tért vissza Angliába. *Beszámoló őfelsége hajója, a Beagle által meglátogatott országok geológiájára és természetrajzára vonatkozó kutatásokról* címmel jelent meg 1839-ben első munkája, amelyet *A Beagle utazása* címmel később többször is kiadtak. Sokféle témával foglalkozott életében, jelent meg könyve például

a kúszónövényekről, az önmegtermékenyítő virágokról és a kacslábú rákokról is. Legismertebb műve a *Fajok eredete*, emellett *Az ember származása* (1871) illetve *Az ember és az állat érzelmeinek kifejezése* (1874) a legfontosabb munkái.

A *Fajok eredete* című könyvéhez 1842-ben készített először feljegyzéseket ceruzával, ez összesen 35 oldalt tett ki. Majd 1844-ben született egy hosszabb kézirat, amely már 230 oldalból állt és „első vázlat”-ként vált ismertté. 1859-ben jelent meg végül a könyv *A fajok természetes kiválasztással való eredete, avagy a sikeres fajok fennmaradása a létért folyó küzdelemben* címmel. A *Fajok eredete*ként ma is használt és fordított változat az 1872-es 6. kiadás, amely az 1. kiadáshoz képest rengeteg változáson esett át: a tudós 63 mondatot törölt belőle, 1699 mondatot javított és még 571 mondatot írt hozzá. A 6. kiadás volt a Darwin életében megjelent utolsó kötet.

Darwin fő alkotása hazánkban 1873-ban jelent meg először, a magyar fordításban akkor *A természeti kiválás* útján címet kapta.

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN

Darwin jelentősége nem abban állt, hogy felfedezte az evolúciót, hanem olyan tudományos formában írta le, hogy egyszerre közérthetővé és valóságosá tette az evolúciós fejlődést. Alátámasztotta Louis Dollo francia-belga paleontológus irreverzibilitás elvét, mely szerint az evolúció megfordíthatatlan és az egyszer már eltűnt fajok nem jelenhetnek meg még egyszer ugyanolyan formában, valamint igazolta a német természettudósról elnevezett Bergmann-szabályt, ami kimondja, hogy a melegebb területekről a hidegebb területek felé haladva csökken a fajok száma, viszont az egyedek száma növekszik.

Az evolúció igazi sikere a geológia tudományának fejlődésével egyidejű és abból merít ihletet. A kor tudósai felismerték, hogy a Föld mélyebben fekvő rétegei régebbiek, és ezekben a rétegekben olyan kihalt fajok találhatók, amelyeknek a mai fajokkal már semmilyen közös tulajdonságuk sincsen. A kor egyik legnagyobb geológusa, Charles Lyell 1830-32-ben megjelent művében, a *Principles of Geology*-ban rámutatott arra, hogy a Föld több százmillió éves. Ez a mű volt az, amit Darwin hajóútja alatt a *Beagle*-ön is olvasott és felkeltette az érdeklődését.

A darwini elmélet kimondja, hogy több egyed születik, mint amennyi képes felnőni és szaporodni, ami a létezésért folyó küzdelemhez és kiválasztódáshoz vezet. Az örökletes eltérések – a folyamatos kiválasztódás révén – felhalmozódnak, és olyan jellegek jönnek létre, amelyek a túlélést és a szaporodást segítik.

1881-ben Darwin kertészkedéssel kezdett foglalatzkodni, mivel már semmi másban nem talált kihívást. Az év októberében adták ki életében megjelent utolsó könyvét, melyben a földigiliszták viselkedését és ökológiáját vizsgálta. 1882. április 19-én hunyt el Downe-ban.

Források:

<http://www.darwinnap.hu/cikkek/egy-elmelet-evolucioja.php>

<http://mek.niif.hu/05000/05011/html/darwin0001.html>

http://www.aboutdarwin.com/timeline/time_02.html

<http://www.charlesdarwinonline.com/>

<http://tudosnaptar.kfki.hu/d/a/darwin/darwin.html>

Szerző: Tóth Sára

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN